

Jaarverslag 2024

Over SER Overijssel

De Sociaal Economische Raad Overijssel is een onafhankelijk adviesorgaan van de provincie Overijssel. Het is ook een overlegorgaan van werknemers- en werkgeversvertegenwoordiging, aangevuld met onafhankelijke adviseurs. Samen brengen wij, op basis van onderlinge consensus, advies uit over onderwerpen op sociaaleconomisch terrein. Hiermee wil de SER Overijssel een bijdrage leveren aan een duurzame economische groei en brede welvaart.

Contactgegevens

Ingrid Oonk, i.oonk@overijssel.nl

Suzanne Peeters, s.peeters@overijssel.nl

www.ser-overijssel.nl

Inhoud

Inleiding door de voorzitter	5
Hoofdstuk 1 Missie, doelstellingen en taken	7
1.1 Missie	7
1.2 Doelstellingen	7
1.3 Taken	7
Hoofdstuk 2 Werkwijze	8
2.1 Samenstelling	8
2.2 Uitbrengen van adviezen	9
2.3 Afstemming met verschillende organisaties	9
2.4 Aandacht voor communicatie	10
Hoofdstuk 3 Adviestrajecten 2024	11
1. Aanpak toekomstbestendige werklocaties: Elk bedrijventerrein telt!	11
2. Investeringsvoorstel economie: Durf te kiezen voor circulaire economie!	14
3. Geen transitie zonder vakmanschap!	16
4. Concept Nieuwe Omgevingsvisie Overijssel	18
5. Ongekend talent	19
6. Groenblauwe transitie en arbeidsmarkt	20
Hoofdstuk 4 Samenwerking	22
4.1 Ontwikkelingen bij de regionale SER'en en landelijke SER	22
4.2 Afstemming met partners	23
4.3 Bestuurlijk overleg	24
4.4 Ambtelijk overleg	24

Hoofdstuk 5 Vooruitblik adviesthema's 2025	25
5.1 Eén grensoverstijgende arbeidsmarkt	25
5.2 Arbeidsproductiviteitsverhogende innovaties	25
5.3 Kwaliteit vestigingsklimaat	25
5.4 Project Overijssel 2025	25
5.5 Ongekend talent	25
Hoofdstuk 6 Financiën	26
Bijlage 1: Samenstelling SER Overijssel in 2024	27
Bijlage 2: Overzicht vergaderingen SER Overijssel en commissies in 2024	28

Inleiding door de voorzitter

Het jaar 2024 was voor de wereld, Europa en Nederland een turbulent jaar vol spannende ontwikkelingen en politiek-bestuurlijke dynamiek. Na een lange en moeilijke formatieperiode wisten de politieke partijen PVV, BBB, NSC (met oud-gedeputeerde Eddy van Hijum) en VVD een nieuw kabinet te vormen. Dat staat voor grote uitdagingen zoals het asielbeleid en migratie, woningbouw, stikstof en natuur, en voor de afwikkeling van delicate dossiers zoals de gaswinning in Groningen en de toeslagenaffaire.

Europa was in de greep van de oorlogen tussen Rusland en Oekraïne, en tussen Israël en Hamas en Hezbollah, en kreeg daarnaast te maken met politieke instabiliteit in Engeland, Duitsland en Frankrijk. En dan is er nog de positionering van Europa ten opzichte van China en de Verenigde Staten, waar Donald Trump de presidentsverkiezing won. Nu protectionisme, economische onrust en handelsoorlogen op de loer liggen, moeten Europa, Nederland en Overijssel extra alert en waakzaam zijn en op hun eigen belangen letten.

Al ruim 43 jaar maakt de SER Overijssel zich sterk voor hoogwaardige en impactvolle adviezen, zowel gevraagde adviezen (door Gedeputeerde Staten van Overijssel) als ongevraagde adviezen (vanuit de eigen gelederen). De SER-adviezen zijn gericht aan het College van Gedeputeerde Staten, maar ze bereiken meer en vaker andere stakeholders. Er is regelmatig bestuurlijk en ambtelijk overleg, waarbij de goede onderlinge contacten en samenwerking worden benoemd en de waardering voor de inhoud en kwaliteit van de SER-adviezen wordt uitgesproken.

Ieder advies wordt voorbereid door een adviescommissie bestaande uit vertegenwoordigers van de werknemers en de werkgevers, secretaris-directeur Ingrid Oonk, programmasecretaris Suzanne Peeters en voorzitter Harry Webers. Ingrid Oonk en Suzanne Peeters zijn als duo snel en goed ingewerkt, en leveren professionele en adequate ondersteuning aan de SER en aan de verschillende adviescommissies. Ook dragen zij zorg voor de ambtelijke contacten met de twee andere regionale SER'en, de landelijke SER, en verschillende stakeholders.

In 2024 heeft de SER Overijssel gewerkt aan vier eigen adviestrajecten: (toekomstbestendige) bedrijventerreinen, (investeringsvoorstel) economie, vakmanschap en de (concept) provinciale omgevingsvisie. De aanbidding van het SER-advies over vakmanschap ging gepaard met een bijzondere tentoonstelling met negen kunstwerken over vakmanschap door ArtEZ-studenten.

In 2024 waren er ook twee gezamenlijke adviestrajecten met de landelijke SER en met de twee andere regionale SER'en: groenblauwe transities en arbeidsmarkt én ongekend talent. De SER Overijssel wil de samenwerking met de landelijke SER en de contacten met landelijk voorzitter Kim Putters graag intensiveren. In de eerste plaats om ervoor te zorgen dat landelijke adviezen regionaal beter worden uitgerold en dat regionale input en casussen meer plek in landelijke SER-adviezen krijgen. En in de tweede plaats om er samen aan te werken dat de regionale SER'en landsdekkend worden.

Eind 2024 is er een einde gekomen aan het SER-lidmaatschap van Arjen Vels (VNO-NCW, ook vicevoorzitter) en Lubbert Schenk (CNV). De SER Overijssel is hen zeer erkentelijk voor hun jarenlange inzet en hun inhoudelijke bijdrage aan de betreffende SER-adviezen. Lubbert Schenk is opgevolgd door de jonge en enthousiaste hbo-student Milan Wolf (CNV) en Arjen Vels door Laurens de Lange.

In 2025 staan er twee personele wisselingen aan te komen, te weten: Coby Adema (FNV, ook vicevoorzitter) en Harry Webers (voorzitter). De sollicitatieprocedure voor een nieuwe onafhankelijke voorzitter is al in volle gang.

Nederland en Overijssel staan voor grote sociaaleconomische opgaven en maatschappelijke transitie, waarbij onze overlegeconomie een rol van betekenis kan vervullen. Dit legitimeert mede het bestaan van de SER Overijssel die de toekomst met vertrouwen tegemoet ziet en die zich zal blijven inzetten voor hoogwaardige en impactvolle SER-adviezen.

Harry Webers, voorzitter SER Overijssel, 31 januari 2024

Hoofdstuk 1 | Missie, doelstellingen en taken

1.1 | Missie

De SER Overijssel is een onafhankelijk adviesorgaan van de provincie Overijssel en overlegorgaan van de werknemers- en werkgeversvertegenwoordiging en onafhankelijke adviseurs. De SER Overijssel levert een bijdrage aan duurzame economische groei en brede welvaart, door te komen tot onderlinge overeenstemming over onderwerpen op sociaaleconomisch terrein. Hierbij streeft de SER Overijssel naar kwaliteit en draagvlak: hoge deskundigheid in combinatie met breed gedragen overeenstemming en draagvlak.

1.2 | Doelstellingen

De gezamenlijke uitgangspunten helpen om tot overeenstemming te komen over concrete keuzes in het sociaaleconomisch beleid. Daarbij wordt gestreefd om bij te dragen aan de volgende doelen:

- een evenwichtige economische groei, passend binnen het streven naar duurzame ontwikkeling;
- een zo groot mogelijke arbeidsparticipatie;
- een redelijke inkomensverdeling.

1.3 | Taken

De SER Overijssel heeft als taak:

- het gevraagd of ongevraagd uitbrengen van adviezen aan Gedeputeerde Staten van Overijssel (GS) met betrekking tot het door de provincie te voeren sociaaleconomisch beleid in de ruimste zin van het woord;
- consultatie over de algemene lijnen van uitvoering van sociaaleconomische beleidsmaatregelen op provinciaal niveau;
- signalen over kansen en mogelijke bedreigingen op sociaaleconomisch gebied op te vangen, te duiden en om te zetten in constructieve aanzetten voor discussie en beleidsvorming;
- te reflecteren op wat er op de langere termijn op de provincie Overijssel afkomt, waar mogelijk perspectieven voor versterking en verbinding liggen en op die manier anticiperen op toekomstige vraagstukken;
- met dit alles van betekenis te zijn voor de sociaaleconomische ontwikkelingen in de provincie Overijssel, in de ruimste zin van het woord, dus inclusief duurzaamheidsopgaven.

Hoofdstuk 2 | Werkwijze

2.1 | Samenstelling

De SER Overijssel is een adviesorgaan waar de sociale partners (werkgevers- en werknemersorganisaties) elkaar ontmoeten. De SER Overijssel bestaat uit 10 raadsleden, twee adviseurs en een onafhankelijke voorzitter. Het secretariaat ondersteunt de voorzitter en de raadsleden bij hun werk.

De SER-advisering daagt sociale partners uit om het algemeen belang uitgangspunt van hun streven en handelen te laten zijn. SER-adviezen volstaan niet met het weergeven van standpunten. De beleidsaanbevelingen worden onderbouwd met een analyse en argumenten. Daardoor is toetsbaar of het algemeen belang, de brede welvaart, door de aanbevelingen wordt gediend.

Werknemers- en werkgeversdelegaties bepalen zelf hoe zij de invulling van het lidmaatschap bij de SER Overijssel zien. Er zit veel expertise in de organisaties; de leden proberen zo goed mogelijk deze expertise beschikbaar te krijgen voor de adviestrajecten.

Van de tien raadsleden hebben er vijf zitting namens de werkgeversorganisaties: drie namens VNO-NCW Midden en twee namens MKB-Nederland. De werknemersorganisaties vaardigen vijf raadsleden af: drie namens FNV en twee namens CNV. De derde groep zijn de adviseurs vanuit de arbeidsmarktregio's en LTO Noord. De rol van de voorzitter, secretaris-directeur en programmasecretaris is het functioneren van de raad te faciliteren.

SER Overijssel Raad – december 2024

*v.l.n.r. boven: Lubbert Schenk, Coby Adema, Soumia Laoukili, Suzanne Peeters, Joost Pleiter
onder: Milan Wolf, Rob de Geest, Ingrid Oonk, Monique Daamen, Clazinus Netjes, Arjen Vels,
Harry Webers*

In de loop van 2024 vonden de volgende personele wisselingen plaats:

- Lubbert Schenk is gestopt als lid FNV;
- Arjen Vels is gestopt als lid VNO-NCW Midden.

Lubbert Schenk wordt opgevolgd door Milan Wolf en Arjen Vels door Laurens de Lange. Soumia Laoukili vervult namens de FNV een plek die open stond na het vertrek van Wilfred Beens.

De SER Overijssel is in 2024 gestart met de procedure voor een nieuwe voorzitter. De heer Harry Webers heeft er in juli 2025 twee termijnen opzitten als voorzitter. Voor hem wordt een vervangend onafhankelijk voorzitter gezocht.

2.2 | Uitbrengen van adviezen

De belangrijkste taak van de SER Overijssel is het opstellen en uitbrengen van adviezen over onderwerpen die van invloed zijn op de sociaal-maatschappelijke ontwikkeling van Overijssel. De raad brengt zowel gevraagd als ongevraagd adviezen uit. Er wordt naar gestreefd om binnen de raad consensus te bereiken. De SER Overijssel komt gemiddeld vijf keer per jaar plenair bij elkaar.

Bij het opstellen van adviezen worden in beginsel adviescommissies samengesteld. De adviescommissies worden samengesteld uit de werkgevers- en werknemers-vertegenwoordiging en waar nodig één of meer interne of externe adviseur(s). Het voorzitterschap van de commissies wordt door de voorzitter van de SER Overijssel ingevuld, de secretaris-directeur en programmasecretaris ondersteunen alle adviescommissies.

In het kader van de adviestrajecten organiseert de SER Overijssel expertmeetings en bijeenkomsten, om zo de uitwisseling van informatie over Overijssels sociaaleconomisch beleid te stimuleren. Hiervoor nodigt de raad experts, ervaringsdeskundigen en stakeholders actief uit. In 2024 heeft er een expertmeeting plaatsgevonden over vakmanschap in Overijssel.

Op 24 juni 2024 vond er bestuurlijk overleg plaats met gedeputeerde Erwin Hoogland, die de SER Overijssel in portefeuille heeft. Op 26 november 2024 had een delegatie van de SER Overijssel een ontmoetingslunch met de leden van Gedeputeerde Staten en de directie van de provincie Overijssel. Bij het aanbieden van de conceptadviezen worden gesprekken georganiseerd met de verantwoordelijke (vak)gedeputeerden voordat het definitieve advies aan het college van GS wordt aangeboden.

SER Overijssel-leden brengen deskundigheid in: de adviseurs vanuit hun vakgebied, de sociale partners vanuit de dagelijkse praktijk in de bedrijven. Gebundeld in de SER Overijssel levert dat een waardevolle bron van kennis op. De SER-advisering daagt sociale partners uit om het algemeen belang uitgangspunt van hun streven en handelen te laten zijn. Een ander kenmerk van de SER Overijssel-adviezen is de aansluiting bij de advisering van de landelijke SER en andere regionale SER'en. Dit zorgt voor een goede basis voor de advisering van de SER Overijssel. Aangezien er veel expertise bij de SER Nederland beschikbaar is, biedt het mogelijkheden voor de regionale SER'en om daar gebruik van te maken bij de regionale advisering.

2.3 | Afstemming met verschillende organisaties

De expertise en de ervaringen van de SER-leden zijn het uitgangspunt in de adviezen. De SER Overijssel vindt het belangrijk om naast deze expertise ook de expertise van andere organisaties te gebruiken in de adviezen. De provincie Overijssel onderhoudt contacten met verschillende organisaties bij haar beleidsontwikkeling en -uitvoering.

De SER Overijssel vindt het wenselijk om afstemming te hebben en waar van belang samen te werken met deze organisaties. Elke organisatie heeft haar eigen specifieke meerwaarde. De afstemming en eventuele samenwerking is vooral zinvol om bijvoorbeeld dubbel werk te voorkomen en biedt tegelijkertijd ruimte om de specifieke rol van de SER Overijssel in te vullen.

Voorbeelden van de hiervoor bedoelde organisaties zijn:

- Trendbureau Overijssel;
- Economic boards regio Zwolle, regio Twente en regio Stedendriehoek;
- Team Onderzoek en Advies van de provincie Overijssel;
- Oost NL;
- Onderwijsinstellingen (mbo-instellingen, Windesheim, Saxion, Universiteit Twente);
- Kennisinstellingen en -loketten (Kennispoort Zwolle, NovelT);
- Branche- en belangenorganisaties, maatschappelijke organisaties, Leerwerkloket.

2.4 | Aandacht voor communicatie

Wij hebben stappen gezet om onze website digitaal toegankelijk maken. We werken hierin samen met de provincie Overijssel. Vanaf 2026 worden wij gefaciliteerd in de digitoegankelijkheid van de site en komen daarmee met websitebeheer ook onder de provincie Overijssel te vallen.

De voorzitter, leden en de directie/secretariaat van de SER Overijssel nemen deel aan bijeenkomsten, symposia en congressen die relevant zijn voor de adviestrajecten waaraan wordt gewerkt, of die voorzien zijn.

Door de samenwerking met ArtEZ heeft de SER Overijssel zijn netwerk vergroot

We communiceren via onze website, persberichten, sociale media en in presentaties over onze adviezen. We betrekken nieuwe doelgroepen bij onze adviezen, bijvoorbeeld studenten van ArtEZ University of the Arts, om zo een groter netwerk op te bouwen rond onze werkzaamheden.

Hoofdstuk 3 | adviestrajecten 2024

In 2024 hebben we gewerkt aan de volgende adviestrajecten:

1. Aanpak toekomstbestendige werklocaties: Elk bedrijventerrein telt!
2. Investeringsvoorstel economie: Durf te kiezen voor circulaire economie!
3. Geen transitie zonder vakmanschap!
4. Concept Nieuwe Omgevingsvisie Overijssel
5. Ongekend talent
6. Groenblauwe transitie en arbeidsmarkt: Werken aan veranderkracht

1. Aanpak toekomstbestendige werklocaties: Elk bedrijventerrein telt!

Op verzoek van het college van Gedeputeerde Staten is de SER Overijssel een adviestraject gestart over toekomstbestendige werklocaties in Overijssel. Dit traject is uitgevoerd in 2023 en afgerond in januari 2024. Het advies kreeg de titel: Elk bedrijventerrein telt!

Vestigingsplek en ambities

Bedrijventerreinen zijn belangrijk als vestigingsplek voor een groot deel van de maakbedrijven en industrie in Overijssel, met zowel praktijk als theoretisch geschoolde werknemers. Ook zijn ze relevant voor de landelijke, provinciale en gemeentelijke ambities op het gebied van brede welvaart, klimaat, duurzaamheid en (regionale) circulaire economie. Verder spelen bedrijventerreinen een rol in de leefbaarheid op het platteland, de lokale energievoorziening en mobiliteit.

Niet alles kan

Het advies van de SER Overijssel aan Gedeputeerde Staten heet niet voor niets 'Elk bedrijventerrein telt!'. Immers ook voor Overijssel geldt: 'Niet alles kan'.

Nu door de ruimteclaims vanuit verschillende sectoren zoals wonen, landbouw, natuur, recreatie en werken, elke m² zo efficiënt mogelijk moet worden benut, is feitelijk ieder bedrijventerrein relevant. Dit klinkt logisch, maar in de praktijk blijkt dat (te)veel aandacht uitgaat naar nieuwe bedrijventerreinen of het vernieuwen en transformeren van bedrijventerreinen. Het is goed om in Overijssel aandacht te hebben voor topwerklocaties, maar ook het bedrijventerrein om de hoek telt mee en zorgt voor lokale economie, welvaart en leefbaarheid.

Brede benadering

De provincie Overijssel kiest terecht voor een brede benadering wat betreft werklocaties en erkent de grote rol van bedrijventerreinen voor het (ruimtelijk) faciliteren van de grote transitie (energie, circulair, digitaal). Het gaat om duurzaam & gezond, fysiek-ruimtelijk en om de sociaaleconomische ontwikkeling. Bedrijventerreinen spelen bovendien een sleutelrol om te voldoen aan het Klimaatakkoord.

Lifecycle analyse

De SER Overijssel hecht aan een periodieke lifecycle analyse van de staat van de bedrijventerreinen in Overijssel. Zo wordt duidelijk wat er nodig is om deze terreinen niet alleen aantrekkelijk te maken voor ons MKB, maar ook toekomstbestendig te houden. Een periodieke update van de lifecycle data zorgt ervoor dat kan worden ingegrepen als het de verkeerde kant op gaat of dreigt te gaan, bijvoorbeeld omdat ondermijning om de hoek komt kijken.

Extra ruimte voor circulaire economie

De transitie naar een circulaire economie vraagt om een ander ruimtegebruik, met extra ruimte voor industriële activiteiten op de bedrijventerreinen. Het is belangrijk te anticiperen op de bijbehorende bedrijfsactiviteiten zoals reparatie, delen, recycling en de verwerking van (bio)grondstoffen, met voldoende opslagruimte en de benodigde transportinfrastructuur.

Sturingsmodel voor uitgifte

Zorg voor actueel beleid en een heldere stip op de horizon, als richtinggevend kader voor langjarige investeringen en innovaties, bepleit de SER Overijssel. Kijk naar een goed sturingsmodel voor de uitgifte van bedrijventerreinen, bijvoorbeeld via een mandelighedsconstructie. Daarmee zijn in Kampen al positieve ervaringen opgedaan. Benut de kennis en ervaring van de Herinvesteringsmaatschappij Overijssel om lokale gebiedsorganisaties op te richten en te ondersteunen. Stimuleer dat de terreinen professioneler worden georganiseerd bijvoorbeeld in de vorm van parkmanagement. Zorg dat ondernemers en ondernemersorganisaties worden gezien als een serieuze gespreks- en onderhandelingspartner voor gemeenten, adviseert de SER Overijssel.

Kennisrol

De ervaring leert dat de personele capaciteit bij gemeenten, ondernemers en ondernemersorganisaties beperkt is, terwijl ze voor enorme opgaven staan met betrekking tot de grote transities, die grotendeels op bedrijventerreinen moeten gaan landen. Door vanuit de provincie Overijssel te investeren in de kennisrol en dit lokaal en regionaal te faciliteren, nemen de lokale organisatie- en uitvoeringskracht en daarmee de aantrekkelijkheid van onze bedrijventerreinen en van ons vestigingsklimaat.

Samenwerking

SER Overijssel raadt aan actief in overleg te gaan met de kennisinstellingen over langjarige samenwerking, bijvoorbeeld in de vorm van lokale labs en pilotprojecten. Maak daarbij gebruik van de 'best practices' in andere provincies, zoals het project 'Grote oogst' in Noord Brabant en de circulaire bedrijventerreinen in Zuid Holland. Dit draagt onmiskenbaar draagt bij aan beter beleid, programma's en projecten op het gebied van bedrijventerreinen. Zo wordt, samen met bedrijven en betrokken organisaties, de basis gelegd voor toekomstbestendige bedrijventerreinen in Overijssel.

Overhandiging advies

Het advies werd op 22 januari 2024 overhandigd aan gedeputeerde Erwin Hoogland. De aanbevelingen uit het advies zijn betrokken bij het opstellen van het beleid op dit terrein door de provincie Overijssel. Zo geeft GS aan in haar reactie op het advies:

Naast dat uw aanbevelingen ons geholpen hebben bij het vormen van het investeringsvoorstel Regionale Economie, zien wij dit advies tevens als een waardevolle bouwsteen voor de hiervoor genoemde nog op te stellen strategische agenda. Wij zullen deze reactie op uw advies en het advies zelf mede daarom ook ter informatie aanbieden aan Provinciale Staten. Wij blijven daarbij graag met u in gesprek over het verdere vervolg vanuit het belang van onze werkgevers, werknemers en inwoners."

Adviescommissie

De adviescommissie vanuit de SER Overijssel bestond uit de volgende personen:

- Paul Braakhuis (MKB Nederland);
- Roland Logtmeijer (CNV);
- Arjen Vels (VNO-NCW Midden);
- Ingrid Oonk (secretaris-directeur);
- Suzanne Peeters (programmasecretaris);
- Harry Webers (voorzitter).

Cees-Jan Pen was als deskundige betrokken bij het adviestraject. Hij is Lector 'De Ondernemende Regio' bij Fontys Hogeschool Economie en Communicatie.

2. Investeringsvoorstel economie: Durf te kiezen voor circulaire economie!

De provincie Overijssel heeft 28 miljoen euro beschikbaar voor het investeringsvoorstel economie. Gedeputeerde Staten hebben de Sociaal Economische Raad (SER) Overijssel gevraagd om advies uit te brengen over de besteding van deze middelen.

De SER Overijssel adviseert om te kiezen voor één speerpunt en de beschikbare middelen in te zetten voor de transitie naar een circulaire economie.

Circulaire economie

Het streven naar een circulaire economie sluit aan bij het beeld van Overijssel als een groene, duurzame provincie met brede welvaart. Waar mensen naar elkaar omzien en de kwaliteit van leven hoog is. De SER Overijssel adviseert om samen met partijen te werken aan een systeem, waarin we slimmer omgaan met onze grondstoffen, minder verspillen en dat een positieve impact heeft op het milieu en de samenleving.

Herijking middelen en revolverend fonds

In het advies wordt ook gepleit voor een herijking van de middelen. De SER Overijssel adviseert een revolverend Overijssels Fonds voor Circulair MKB in het leven te roepen, om kansrijke innovatieve initiatieven vanuit het bedrijfsleven te kunnen ondersteunen.

Kansen voor alle opleidingsniveaus

Om de circulaire economie te versnellen is binnen het onderwijs samenwerking op zoveel mogelijk niveaus relevant: tussen verschillende disciplines en tussen verschillende opleidingsniveaus. Ook binnen het LLO aanbod zijn circulaire vaardigheden belangrijk; een leven lang ontwikkelen houdt de economie wendbaar en maakt werkenden minder kwetsbaar.

*Overhandiging van het advies aan gedeputeerde Erwin Hoogland
v.l.n.r. Ingrid Oonk, Arjen Vels, Harry Webers, Erwin Hoogland, Sander Karnebeek, Lubbert Schenk*

Netcongestie

Ondanks dat energie buiten het investeringsvoorstel economie valt, vraagt de SER Overijssel in het advies om extra provinciale aandacht voor de netcongestie. De netcongestie raakt zoveel sectoren, van vestigingsklimaat tot uitbreidingsmogelijkheden voor bedrijven, van woningbouw tot mobiliteit, dat het niet buiten beschouwing kan worden gelaten als het gaat om de regionale economie.

Circulaire economie rode draad door provinciale thema's

In het advies wordt een koppeling gelegd tussen de circulaire economie en de provinciale economische thema's als familiebedrijven, toekomstbestendige werklocaties, internationalisering, digitalisering, innovatie, arbeidsmarkt, start-ups en scale-ups. Als een rode draad verbindt het de thema's en biedt het kansen voor duurzame verdienmodellen en samenwerking, zowel binnen de regio's als buiten Overijssel en grensoverstijgend.

Adviescommissie

De adviescommissie vanuit de SER Overijssel bestond uit de volgende personen:

- Bianca Veneklaas (VNO-NCW Midden);
- Roland Logtmeijer (CNV);
- Clazinus Netjes (VNO-NCW Midden);
- Ingrid Oonk (secretaris-directeur);
- Suzanne Peeters (programmasecretaris);
- Harry Webers (voorzitter).

3. Geen transitie zonder vakmanschap!

Of het nu gaat om energie, digitalisering, landbouw, of zorg en welzijn, er zijn vakmensen nodig om de maatschappelijke transitie te realiseren waar wij voor staan.

De SER Overijssel adviseert Gedeputeerde Staten dan ook om het vakmanschap in Overijssel in de komende periode te stimuleren en te versterken, door een gericht programma op te stellen. Een programma dat het ondernemerschap, de bedrijfscontinuïteit, het onderwijs, de arbeidskwaliteit en de samenwerking op dit terrein bevordert. Het advies is op 27 september door voorzitter Harry Webers overhandigd aan gedeputeerde Ten Bolscher van de provincie Overijssel.

Praktische vaardigheden en kennis

Bij vakmanschap gaat het om kwalitatief hoogstaand handwerk, met kennis van zaken.

Vakmensen combineren praktische vaardigheden met theoretische kennis. Hun ervaring is goud waard voor de samenleving. De meeste Nederlanders zijn niet laag- of hoog-, maar middelbaar opgeleid. Het is daarom beter om opleidingen niet hoog of laag te noemen, maar ze gewoon bij hun naam te noemen: het vmbo, het mbo, het hbo en de universiteit. In de praktijk werken vakmensen uit verschillende disciplines met elkaar samen. Denk bijvoorbeeld aan een zorginstelling of een ziekenhuis, waar verzorgenden, verpleegkundigen en artsen nodig zijn. Hun taken en vaardigheden moeten op elkaar afgestemd zijn, om goede zorg te kunnen leveren.

Jong geleerd is oud gedaan

Door als ouders kinderen mee te laten prutsen in de schuur of te helpen in de keuken, stimuleer je hun interesse voor een bepaald vak. In het basisonderwijs kan naast de plusklas ook een klusklas worden georganiseerd, waar creatieve kinderen, die goed zijn met hun handen, extra aandacht en begeleiding krijgen. Draag de trots voor het vakmanschap uit via kanalen die specifieke doelgroepen bereiken, bijvoorbeeld jongeren. Via sociale media, vakwedstrijden en icoonprojecten, een *wall of fame*, maar ook door een kijkje in de keuken te bieden bij bedrijven.

Samenwerken en goede begeleiding

Werk samen om vakmanschap in Overijssel door te geven aan de volgende generatie, waarbij het beroepsonderwijs, het bedrijfsleven en organisaties samen optrekken met de overheid. Gebruik de structuur van Overijssels vakmanschap, om mensen ook naar andere kraptesectoren dan de techniek te begeleiden. Erken en bied ruimte aan het ondernemerschap, dat vakmanschap mogelijk maakt. Zet in op een goede begeleiding van startende vaklieden, in een moderne 'leerling-gezel-meester-aanpak'. Zorg voor voldoende leer-/werkplekken en uitdagende stageplekken, met een passende stagevergoeding en adequate begeleiding. Organiseer de stages zo, dat er een wisselwerking ontstaat tussen de praktijk en het curriculum van de school.

Vakkennis behouden

Borg de vakkennis die binnen familiebedrijven is opgebouwd, zodat het innovatieve en kwalitatief hoogwaardige DNA, dat kenmerkend is voor Overijssel, doorgegeven kan worden aan volgende generaties. Om de kwaliteit van werkzaamheden aan Overijssels erfgoed te waarborgen, is het belangrijk dat er voldoende specialisten worden opgeleid. Beschouw ambachtelijk vakmanschap als een verbindende factor binnen gemeenschappen. Vakmensen maken immers onderdeel uit van de lokale samenleving in kernen, dorpen en steden en dragen bij aan de vitaliteit en sociale cohesie.

Goed werkgeverschap

Zet in op goed werkgeverschap, om vakmensen voor cruciale beroepen aan te trekken en te behouden. Het personeelsbeleid in de vitale sectoren als de zorg, bouw en techniek en het onderwijs kan daartoe worden versterkt. Betaalbare huisvesting is een voorwaarde voor het aantrekken en behouden van vakmensen in Overijssel. Wanneer vakmensen de regio verlaten vanwege het gebrek aan betaalbare woningen, verliest de lokale economie waardevol talent.

Basisvaardigheden en LLO

Het is belangrijk dat goede vakmensen zich kunnen blijven ontwikkelen. Basisvaardigheden vormen hiervoor de fundering. Een goed vakman moet op de hoogte blijven van nieuwe inzichten, materialen, technieken en innovaties, inclusief kunstmatige intelligentie, om excellent vakmanschap te bereiken. Een leven lang ontwikkelen zorgt ervoor dat vakmensen de competenties, die nodig zijn voor modern vakmanschap, kunnen versterken.

Expositie

Het advies is gebaseerd op gesprekken met vakmensen, met experts en op literatuuronderzoek. Aan het advies is een expositie gekoppeld van portretten van vakmensen in Overijssel, gemaakt door studenten van ArtEZ. De expositie was in de maand oktober 2024 te zien op de Brug in het provinciehuis en zal de komende periode ook op andere plekken getoond worden, waaronder in het Deventer Ontwikkel Kwartier (DOK).

Opening expositie vakmanschap en overhandiging adviesrapport

v.l.n.r. Veere van Wuijkhuijse, Dion Osté, Roos Vonk, Ingrid Oonk, Gert Harm ten Bolscher, Harry Webers

Adviescommissie

- Clazinus Netjes (VNO-NCW Midden);
- Coby Adema (FNV);
- Joost Pleiter (MKB Nederland);
- Ingrid Oonk (secretaris-directeur);
- Harry Webers (voorzitter).

Marc van der Meer was als deskundige betrokken bij het adviestraject. Marc is zelfstandig onderzoeker en onafhankelijk adviseur voor de MBO-sector.

4. Concept Nieuwe Omgevingsvisie Overijssel

In het briefadvies gaat de SER Overijssel in op het karakter van de Concept Omgevingsvisie, in relatie tot zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik. De samenhang tussen de relevante thema's in de visie kan nog beter uit de verf komen, net als wat de provincie feitelijk wil bereiken met de visie. Verder geeft de SER Overijssel ter overweging mee om, in het verlengde van of parallel aan de Omgevingsvisie, een specifieke onderzoeks- en programma-agenda voor Overijssel op te stellen.

Rode draden en SDG's

In de Concept Omgevingsvisie wordt gewerkt met Rode draden. De SER Overijssel adviseert om per Rode Draad aan te geven aan welke SDG's een (concrete) bijdrage wordt geleverd, om zo de effectiviteit van het provinciale beleid te kunnen monitoren, evalueren en desgewenst bijstellen. De Rode Draad 'sociale kwaliteit' ziet de SER Overijssel graag verbreed naar 'sociaaleconomische kwaliteit'. Sociale kwaliteit en economische kwaliteit zijn immers onlosmakelijk met elkaar verbonden.

Aandachtspunten

De SER Overijssel pleit voor goede handvatten voor alle Rode Draden en adviseert om nieuwe netwerken niet op voorhand uit te sluiten, zodat gewenste nieuwe technologische ontwikkelingen, bijvoorbeeld op het gebied van energie(opslag), niet worden belemmerd. Prioriteit geven aan het verkennen van de ruimtevraag naar een circulaire economie op bedrijventerreinen en het versnellen van de realisatie van energie-infrastructuur en het integraal programmeren van energie-infrastructuur in relatie tot ruimtelijke-economische ontwikkelingen, zijn wat de SER Overijssel betreft aandachtspunten voor de volgende fase van de Omgevingsvisie.

Afbeelding voorzijde Concept Nieuwe Omgevingsvisie Overijssel voor en met elkaar!

5. Ongekend talent

SER Brabant, SER Overijssel en SER Noord-Nederland voeren samen met de Hanze Hogeschool en Windesheim Hogeschool een adviestraject uit rond het thema 'Ongekend talent'. Het onderzoek ten behoeve van het advies is gefinancierd door SER Nederland en de regionale SER'en en bevordert de samenwerking tussen de verschillende SER'en. Het adviestraject heeft aandacht voor de regionale verschillen tussen Brabant, Overijssel en Noord Nederland. Immers 'Elke regio telt!', ook voor het bieden van sociaaleconomisch perspectief aan Ongekend talent en het benutten van kansen voor de krappe arbeidsmarkt.

Resultaten adviestraject

Het adviestraject moet de volgende resultaten opleveren:

- De verschillende groepen op de arbeidsmarkt, die als on- of onderbenut arbeidspotentieel worden beschouwd, zijn conceptueel en getalsmatig in kaart gebracht;
- De regionale ambities om ongekend talent (beter) te benutten zijn in beeld gebracht;
- De kernproblematieken op de verschillende regionale arbeidsmarkten zijn op een rij gezet;
- Er zijn *best practices* geïnventariseerd op regionaal niveau en geanalyseerd op succesfactoren;
- Er is input geleverd voor landelijk beleid op het gebied van het stimuleren van arbeidsparticipatie en/of het bevorderen van arbeidsproductiviteit.

Best practices

Ten behoeve van het rapport worden best practices per regio geïnventariseerd. In totaal worden er zes best practices opgenomen in het adviesrapport, waarvan twee uit Overijssel. Deze zijn geselecteerd uit de 'long-list' van initiatieven, die de SER Overijssel heeft opgehaald in gesprekken met stakeholders. Deze stakeholders zijn verbonden aan een van de drie Overijsselse regio's Zwolle, Twente of de Stedendriehoek of aan een bovenregionaal gebied.

Adviescommissie

- Rob de Geest (Arbeidsmarktregio's);
- Clazinus Netjes (VNO-NCW Midden);
- Lubbert Schenk (CNV);
- Ingrid Oonk (secretaris-directeur);
- Suzanne Peeters (programmasecretaris);
- Harry Webers (voorzitter).

6. Groenblauwe transitie en arbeidsmarkt

De bewindslieden van LNV en I&W hebben de landelijke SER om advies gevraagd over een aantrekkelijke en toekomstbestendige arbeidsmarkt in groene sectoren (o.a. landbouw, voedsel, natuur en water). Dit in het licht van samenlopende transitie en opgaven. Vanuit de landelijke SER zijn de regionale SER'en benaderd met de vraag, of zij deel wilden nemen aan de Commissie Groene Transitie en Arbeidsmarkt. De SER Overijssel heeft gehoor gegeven aan deze vraag. Karin van Steensel, secretaris van SER Brabant, heeft namens de regionale SER'en deel genomen aan de commissievergaderingen voor dit adviestraject.

In het kader van het adviestraject hebben werkbezoeken plaatsgevonden. Zo is een bezoek gebracht aan Future Farm in Lutten, Overijssel. Met Eric Back is een uitgebreid gesprek gevoerd, waarna er een rondleiding over het bedrijf volgde.

De leden van de landelijke adviescommissie hebben een bezoek gebracht aan Future Farm in Lutten

Werken aan veranderkracht

Het rapport heeft de titel 'Werken aan veranderkracht. Naar een toekomstbestendige arbeidsmarkt voor Agri & Food, Water & Bodem en Natuur & Leefomgeving' gekregen. Het is uitgebracht aan de Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur en de Minister van Infrastructuur en Waterstaat.

Hoofdaanbevelingen

De SER NL heeft vier hoofdaanbevelingen gedaan en acties voor de korte termijn geadviseerd. De vier hoofdaanbevelingen zijn:

1. Sturen op lerend en innoverend vermogen: zorg voor een lerend systeem en innovatiekracht om duurzaam verdienvermogen te stimuleren.
2. Stimuleer slimme inzet van schaarse menskracht en spreek on(der)benutte groepen beter aan.
3. Zorg ervoor dat transitiepaden ook echt realistisch zijn en perspectief bieden voor ondernemers en werkenden.
4. Versterk de samenhang, richting en continuïteit van beleid.

Acties voor de korte termijn

Korte termijn acties om direct in gang te zetten zijn:

- Bedrijven en organisaties kunnen meer samenwerken om ontwikkeling en inzet van arbeidsbesparende innovatie te versnellen.
- Het beroepsonderwijs (hbo en mbo) en praktijkgericht onderzoek kunnen sterker betrokken worden bij de innovatieontwikkeling om de doorwerking van innovatie naar de werkvloer van (mkb-)bedrijven en organisaties te bevorderen.
- Het aanbod op het terrein van een leven lang ontwikkelen in het groene en blauwe domein kan versterkt worden wanneer het erkende onderwijs (mbo, hbo, wo) én brancheorganisaties daar samen gerichte programma's voor opzetten én daarbij ook het bestaande aanbod in andere sectoren (data, ICT, AI, techniek) betrekken.
- Hybride docentschappen kunnen vaker ingezet worden en ook hybride leeromgevingen kunnen meer ontwikkeld en benut worden, waarbij de regie bij het onderwijs hoort te liggen.
- Creëer een dekkende dienstverlening voor een leven lang ontwikkelen (LLO) en van werk naar werk in de groenblauwe sectoren, waarbij sociale partners initiatief en regie nemen en een actieve en uitvoerende rol pakken.
- Zet sterker in op regionale economische clusters en hotspots voor advisering en ondersteuning voor ondernemers en werkenden.
- Breng de beschikbaarheid én de behoefte aan kennis, competenties en vaardigheden van het groenblauwe werkveld beter in kaart. (landelijk en/of regionaal)
- Versterk het ondernemerschapsonderwijs binnen met name het groene domein om er zorg voor te dragen dat beginnende ondernemers beter voorbereid in kunnen spelen op een toekomst die niet voorspelbaar is.
- Zet in op het verbeteren van arbeidsmarktinformatie voor de groenblauwe sectoren. Bestaande informatie is gebaseerd op sectorindelingen en classificaties die niet altijd dekkend en vergelijkbaar zijn.

Hoofdstuk 4 | Samenwerking

4.1 | Ontwikkelingen bij de regionale SER'en en landelijke SER

We hebben in 2024 actief overleg gevoerd met de landelijke en regionale SER'en. Specifiek over de adviestrajecten Ongekend talent en de Groenblauwe transitie en arbeidsmarkt en algemeen over kennisuitwisseling en afstemming.

Er heeft twee keer ambtelijk overleg plaatsgevonden in Den Haag, waarbij onder meer aandacht is besteed aan het thema participatie en een leven lang ontwikkelen (LLO).

Ambtelijk overleg bij de SER in Den Haag

v.l.n.r. Suzanne Peeters, Cecile Gommans, Herman Bloupot, Tanja Sextro, Karin van Steensel, Ingrid Oonk

De secretaris van Noord Nederland, Herman Bloupot heeft afscheid genomen en is opgevolgd door Tanja Sextro.

Voorzitter Harry Webers was aanwezig bij de dubbele inaugurele rede van prof. dr. K. Putters en prof. dr. O. Raspe op 4 november 2024 in Tilburg.

De secretarissen hebben deelgenomen aan een rondetafelsessie in Den Haag over het thema 'Samen aan de slag met de arbeidsmarktkrapte in (semi) publieke sectoren'.

Rondetafelgesprek over 'Waardevol werk. Samen aan de slag met de arbeidsmarktkrapte in (semi) publieke sectoren' in Den Haag

4.2 | Afstemming met partners

In 2024 is afstemming geweest met verschillende samenwerkingspartners van de SER Overijssel. Zo vond er een bestuurlijk overleg plaats met de Regio Stedendriehoek en een ambtelijk overleg met Economic Board Zwolle. We hebben o.a. bijeenkomsten van Oost NL bijgewoond (waaronder de Ontbijtsessie jaarplan 2025 Oost NL en Zomergesprekken), van het Trendbureau Overijssel (Voorstelling en gesprek over de Spaghettirellen en het Kennisfestival) en over toekomstbestendige retail in Overijssel.

Ontbijtsessie Jaarplan 2025 Oost NL

4.3 | Bestuurlijk overleg

Op 24 juni sprak de SER Overijssel met gedeputeerde Erwin Hoogland voor het jaarlijkse tussenoverleg.

Op 26 november 2024 vond de jaarlijkse ontmoeting plaats tussen een delegatie van de leden van de SER Overijssel met de leden van het college van Gedeputeerde Staten en de directie van de provincie Overijssel.

De SER Overijssel geeft prioriteiten aan de gevraagde adviezen vanuit GS. Daarnaast komen er voorstellen vanuit de leden en adviseurs voor adviezen.

4.4 | Ambtelijk overleg

Naast het bestuurlijk overleg is er in 2024 via de secretaris-directeur regelmatig ambtelijk overleg geweest met de provincie Overijssel. In het bijzonder met Cees Dijkhuizen, adviseur regionaal economisch beleid en regulier contactpersoon voor de SER namens de provincie.

Hoofdstuk 5 | Vooruitblik adviesthema's 2025

Het college van GS heeft op basis van een ambtelijke uitvraag drie adviesonderwerpen voor 2025 voorgesteld:

5.1 | Eén grensoverstijgende arbeidsmarkt

Overijssel hecht aan de samenwerking met Duitsland. Gelet op het belang van mobiliteit (grensgangers), uitwisseling van kennis tussen kennisinstellingen en de beschikbaarheid van arbeidskrachten is het wenselijk de samenwerking te bevorderen (360 graden regio). Vanuit Provinciale Staten is recent aandacht gevraagd voor de gevolgen van de grenscontroles en grensoverstijgende erkenning van mbo-diploma's. Via een SER-advies kunnen werkgevers en werknemers hun visie op één grensoverstijgende arbeidsmarkt geven.

5.2 | Arbeidsproductiviteitsverhogende innovaties

In tijden van arbeidskrapte is de focus vaak gericht op het boeien en binden van talent en vakmanschap. Tegelijk kan er worden ingezet op het vergroten van de arbeidsproductiviteit. Dit kan door innovaties waardoor medewerkers ontlast worden en/of elders kunnen worden ingezet. Wat is de visie van werkgevers en werknemers daarop, welke kansen zijn er als het gaat om digitalisering, AI, etc. en welke rol kunnen sociale partners en de provincie spelen?

5.3 | Kwaliteit vestigingsklimaat

Ons vestigingsklimaat staat onder druk. Daarbij gaat het om primaire hulpbronnen, zoals energie, water, grondstoffen en ruimte, maar ook om de beschikbaarheid van mensen met belangrijke (vak)kennis. Er zijn zorgen over het middelbaar en hoger onderwijs in Overijssel door de Rijksbezuinigingen. In een SER-advies kunnen sociale partners ingaan op de kwaliteit van het vestigingsklimaat en aanbevelingen doen over o.a. het belang van het beroeps- en wetenschappelijk onderwijs voor de brede welvaart, toekomstbestendige bedrijven die passen bij Overijssel en innovaties voor transitie. Hoe waarderen werkgevers en werknemers het vestigingsklimaat? Hoe kunnen regio's en kennis- en onderwijsinstellingen nauwer optrekken in het programmeren van onderzoek, onderwijs en valorisatie?

5.4 | Project Overijssel 2025

In het beleidsprogramma Regionale Economie 2024-2027 is een actie opgenomen om een toekomstvisie te maken over 'waar verdient Overijssel zijn geld mee in 2035?'. De SER Overijssel is gevraagd om input te leveren voor dit traject. De komende periode wordt er nadere invulling gegeven aan het proces en de inhoud van dit project.

5.5 | Ongekend talent

Voor 2025 staat er een symposium op de planning rond het thema ongekend talent. We verwachten dit in juni 2025 te organiseren, samen met de andere regionale SER'en, Hogeschool Windesheim en Hanzehogeschool Groningen. Kim Putters, voorzitter van de landelijke SER, is uitgenodigd om het symposium in Zwolle te openen.

Hoofdstuk 6 | Financiën

Hieronder treft u de jaarrekening 2024 aan van de SER Overijssel.
De jaarrekening 2024 wordt vergeleken met de begroting 2024.

Jaarcijfers 2024 SER Overijssel	Begroting	Realisatie 2024	
LASTEN			
Salariskosten secretariaat	€ 133.781,00	€ 136.877,15	*
Overheadkosten: huisvesting, overige	€ 40.134,00	€ 41.063,14	30%
Subtotaal Personele kosten/Overhead	€ 173.915,00	€ 177.940,29	
Vacatiegelden leden en vergoeding voorzitter	€ 35.000,00	€ 27.572,23	
Abonnementen en kantoorkosten	€ 3.000,00	€ 1.800,00	
Vergaderkosten, communicatie, opleidingen	€ 15.500,00	€ 8.060,70	
Externe deskundigheid	€ 20.000,00	€ 17.101,11	
Subtotaal Programmakosten	€ 73.500,00	€ 54.534,04	
Totale lasten	€ 247.415,00	€ 232.474,33	
BATEN			
Bijdrage SER Nederland	€ 100.000,00	€ 100.000,00	
Bijdrage Provincie Overijssel	€ 147.415,00	€ 132.474,33	
Totale baten	€ 247.415,00	€ 232.474,33	

Dit overzicht is opgesteld op 27 januari 2025 door medewerker Planning & Control en unitcontroller Bestuurs- en Concernzaken provincie Overijssel. Op deze cijfers is geen accountantscontrole toegepast.

Bijdrage provincie Overijssel

De provincie Overijssel heeft in 2024 € 132.474,33 bijgedragen aan de SER Overijssel.

Bijlage 1: Samenstelling SER Overijssel in 2024

Onafhankelijke voorzitter

Harry Webers

Werkgeversgeleding

Arjen Vels	VNO-NCW Midden, ook vicevoorzitter
Clazinus Netjes	VNO-NCW Midden
Paul Braakhuis	MKB Nederland
Bianca Veneklaas	VNO-NCW Midden
Joost Pleiter	MKB Nederland

Werknemersgeleding

Coby Adema	FNV, ook vicevoorzitter
Monique Daamen	FNV
Soumia Laoukili	FNV
Lubbert Schenk	CNV
Roland Logtmeijer	CNV

Adviseurs in de SER Overijssel

Bert Zandman	LTO Noord
Rob de Geest	Arbeidsmarktregio's

Daarnaast waren nog de volgende adviseurs verbonden aan de SER Overijssel via het vooroverleg

Hans Bakker	MKB Nederland
Karel Heijink (tot september 2024)	VNO-NCW Midden
Rijn Platteel (vanaf september 2024)	VNO-NCW Midden

Secretaris-directeur

Ingrid Oonk

Programmasecretaris

Suzanne Peeters

Relatie met de provincie Overijssel

Beleidsadviseur account SER Overijssel

Cees Dijkhuizen

Portefeuillehouder SER Overijssel namens GS

Erwin Hoogland heeft de SER Overijssel in zijn portefeuille.

Gert Harm ten Bolscher is gedeputeerde voor arbeidsmarkt, een thema waarover de SER Overijssel ook adviseert.

Bijlage 2: Overzicht vergaderingen SER Overijssel en commissies in 2024

De **plenaire vergaderingen** van de SER Overijssel vonden plaats op 8 februari, 21 maart, 4 juli, 19 september en 21 november 2024.

De afronding van het adviestraject **Aanpak toekomstbestendige werklocaties**: Elk bedrijventerrein telt! vond plaats op 22 januari door het advies te overhandigen aan gedeputeerde Erwin Hoogland.

De **adviescommissie Investeringsvoorstel economie** vergaderde op 18 januari, 1 februari en 5 maart. Op 16 februari werd de adviesbrief overhandigt aan gedeputeerde Erwin Hoogland en op 28 maart was er met gedeputeerde Erwin Hoogland een terugkoppeling.

De **adviescommissie Vakmanschap** vergaderde op 17 april, 15 mei en 13 juni. De expertmeeting vond plaats op 28 mei. Op 15 juli vond een gesprek met gedeputeerde Gert Harm ten Bolscher plaats en op 27 september werd het advies overhandigt aan Gert Harm ten Bolscher tijdens de opening van de expositie op de Brug in het provinciehuis.

SER Overijssel werd gevraagd door team Landelijk gebied van provincie Overijssel om een reactie te geven op het **concept Nieuwe Omgevingsvisie Overijssel**. Op 20 augustus was er een bijeenkomst georganiseerd waarin we uitleg kregen over de Omgevingsvisie. Op 30 september hebben wij onze briefreactie aangeboden aan GS en mondeling toegelicht aan gedeputeerde Liesbeth Grijsen.

In het najaar van 2023 zijn we gestart met een gezamenlijk traject met de andere SER'en over On(der)benut arbeidspotentieel, ook wel **Ongekend talent**. Op 24 januari hadden wij daarover een commissievergadering. 16 oktober volgde een groepsgesprek bij Windesheim. Dit adviestraject wordt vervolgd in 2025.

In 2024 vervolgde SER Overijssel de deelname aan het landelijke SER adviestraject **Groenblauwe transitie en arbeidsmarkt**. Op 27 mei nam SER-lid Clazinus Netjes met Ingrid Oonk deel aan een werkbezoek aan Future Farm.

www.sier-overijssel.nl
